

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: 51Cos/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1423208837
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Nižňanská
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2023:1423208837.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava IV v Bratislave v právnej veci navrhovateľa : H.. D.. D. J., F.. XX.X.XXXX, E. XX, H., zastúpený : JUDr. Peter Kubina, advokát spolupracujúci s Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka, Bottova 2A, Bratislava, proti žalovanému : Ministerstvo vnútra SR, Pribinova 2, Bratislava, IČO : OO 151 866, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ neodkladného opatrenia sa návrhom doručeným súdu 7.12.2023 domáhal, aby súd nariadil protistrane zdržať sa voči navrhovateľovi uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia ministra vnútra SR č.25/2023 zo dňa 21.11.2023, personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. 47/2023 zo dňa 28.11.2023 a personálneho rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Bánovciach nad Bebravou č. 97/2023, účinného odo dňa 1.12.2023, ako i priznať mu nárok na náhradu trov konania.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že je zamestnancom žalovaného v stálej štátnej službe ako príslušník PZ podľa Zákona o štátnej službe policajtov s evidenčným č. XXXXXX, pričom bol zaradený vo funkcii zástupcu riaditeľa útvaru a súčasne riaditeľa odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii útvaru ochrannnej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby.

3. Navrhovateľovi bola najskôr organizačným opatrením ministra vnútra SR č. 25/2023 zo dňa 21.11.2023 zrušená funkcia zástupcu riaditeľa úradu a súčasne riaditeľa útvaru ochrannnej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby podľa § 35 ods. 3 Zákona o štátnej službe policajtov dňom 1.12.2023 a v nadväznosti na to bol navrhovateľ personálnym rozkazom riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. XX zo dňa 28.11.2023 dňom 30.11.2023 odvolaný z funkcie zástupcu riaditeľa úradu a súčasne riaditeľa útvaru ochrannnej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby podľa § 35 ods. 9 Zákona o štátnej službe policajtov a dňom 1.12.2023 preložený na výkon služby na Okresné riaditeľstvo PZ v Bánovciach nad Bebravou, služobného úradu Ministerstva vnútra SR podľa § 35 ods. 1 písm. a) Zákona o štátnej službe policajtov a následne bol personálnym rozkazom riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Bánovciach nad Bebravou č. 97, spolu s personálnym rozkazom č. XX ustanovený do funkcie starší referent operatívneho oddelenia odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Bánovciach nad Bebravou, služobného úradu Ministerstva vnútra SR podľa § 33 ods. 1 Zákona o štátnej službe policajtov a zaradený do 4.platovej triedy podľa § 85 ods. 1 a 5 Zákona o štátnej službe policajtov. Personálny rozkaz č. 47 bol navrhovateľovi doručený 29.11.2023 a personálny rozkaz č. XX mu bol doručený dňa 30.11.2023.

4. Navrhovateľ predtým zastával vyššiu pracovnú pozíciu s miestom výkonu práce v Bratislave a mal priznaný služobný plat v 9. Platovej triede. Vykonaním organizačného opatrenia teda najskôr

došlo k preradeniu navrhovateľa na nižšiu pracovnú pozíciu, k zmene pracovných povinností a miesta výkonu práce a následne aj k zníženiu služobného platu. Navrhovateľ s týmito pracovnoprávnymi úkonmi nesúhlasí, pretože sú v rozpore s § 1 ods. 4 a § 7 ods. 1 Zákona na ochranu oznamovateľov.

5. Opatrením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúra SR (ďalej len „ÚŠP GP SR“) pod sp.zn. R. G. XX/XX/XXXX-XX zo dňa 5.10.2023, teda niekoľko týždňov pred úkonmi žalovaného bola navrhovateľovi poskytnutá ochrana oznamovateľa , ktorý podal dňa 4.10.2023 a ÚŠP GP SR kvalifikované oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti, a to podľa Zákona o ochrane oznamovateľov . Podľa § 7 ods. 1 tohto zákona sa z dôvodu poskytnutia ochrany navrhovateľovi vyžadoval na vykonanie vyššie uvedených pracovnoprávných úkonov žalovaného predchádzajúci súhlas Úradu na ochranu oznamovateľov . Takýto predchádzajúci súhlas však nebol udelený, pretože žalovaný o jeho udelenie nepožiadaval. V danom prípade ide o priamu diskrimináciu navrhovateľa, pretože žalovaný voči nemu postupoval menej priaznivo ako je povinný postupovať proti všetkým chráneným oznamovateľom protispoločenskej činnosti.

6. Zákon o ochrane oznamovateľov je lex specialis vo vzťahu ku všetkým právnym predpisom upravujúcim pracovnoprávne a iné obdobné právne vzťahy, vrátane štátnej služby. Preto sa v plnej miere vzťahuje aj na služobný pomer príslušníka PZ. Organizačné opatrenie a personálne rozkazy sú pracovnoprávnymi úkonmi, ktorými sa mení obsah individuálneho pracovnoprávneho vzťahu medzi navrhovateľom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom z diskriminačného dôvodu.

7. Žalovaný vykonal vyššie uvedené pracovnoprávne úkony v čase, keď mal navrhovateľ status chráneného oznamovateľa. Na takéto úkony mal žalovaný požiadať o súhlas Úradu na ochranu oznamovateľov, čo však neurobil a teda nepreukázal, že tieto úkony neboli odvetnými opatreniami uskutočnenými proti navrhovateľovi v súvislosti s oznámením závažnej protispoločenskej činnosti, čím tieto úkony porušujú zásadu rovnakého zaobchádzania podľa § 2 ods. 3 Zákona o štátnej službe policajtov a § 2 ods. 1 Antidiskriminačného zákona. Zákon o štátnej službe policajtov je vo vzťahu k Zákona na ochranu oznamovateľov „lex generalis“ ku „lex specialis“. Podľa interpretačného pravidla „lex specialis derogat legi generali“, je potom výsledok tohto vzťahu taký, že na uskutočnenie pracovnoprávných úkonov , ktorých obsahom je odvolanie z funkcie, preradenie na nižšiu pozíciu, zmena miesta výkonu práce a zníženie služobného platu v prípade policajta, ktorý je chráneným oznamovateľom, treba požiadať Úrad na ochranu oznamovateľov o predchádzajúci súhlas.

8. V tunajšom prípade nie sú známe dôvody, ktoré viedli žalovaného k zrušeniu práve tej funkcie, ktorú zastával žalobca ako chránený oznamovateľ a následne k jeho odvolaniu z tejto funkcie, preradeniu na nižšiu funkciu a preloženiu do iného miesta výkonu práce. Navrhovateľ považuje za vysoko pravdepodobné, že dôvodom týchto pracovnoprávných úkonov je práve odvetva voči žalobcovi za podanie kvalifikovaného oznámenia, čo mohol žalovaný vyvrátiť práve v konaní o udelenie súhlasu pred Úradom na ochranu oznamovateľov. Tým, že žalovaný o udelenie predchádzajúceho súhlasu Úrad nepožiadaval, odoprel žalovanému právnu ochranu, pretože nemohlo dôjsť k posúdeniu, či úkony žalovaného boli, alebo neboli vydané v príčinnej súvislosti s oznámením navrhovateľa o závažnej protispoločenskej činnosti.

9. Neodkladné opatrenie je procesným prostriedkom ochrany pred zásahom do právneho aj faktického postavenia navrhovateľa. Je plne postačujúce osvedčiť, že toto organizačné opatrenie a personálne rozkazy boli vydané v rozpore s § 7 ods. 1 Zákona na ochranu oznamovateľov. Ak by tento záver neplatil, potom by to nevyhnutne znamenalo, že príslušníkovi PZ poskytuje zákon oveľa nižšiu ochranu pred diskrimináciou, než zamestnancovi v pracovnom pomere v súkromnej sfére.

10. Predmetom tohto konania je výlučne poskytnutie neodkladnej ochrany navrhovateľovi pred výkonom a uplatňovaním zjavne nezákonných pracovnoprávných úkonov a na tento účel je okrem splnenia procesných podmienok potrebné vyhodnotiť ako predbežné otázky, nasledovné :

- a) či je žalobca chráneným oznamovateľom
- b) či sú opatrenie a personálne rozkazy pracovnoprávnymi úkonmi
- c) či zhoršujú právne a faktické postavenie navrhovateľa
- d) či dal navrhovateľ súhlas na takéto úkony

- e) či tieto úkony sú v súvislosti so skončením pracovnoprávneho vzťahu , na ktoré sa nevyžaduje predchádzajúci súhlas Úradu
f) či bol žalovanému udelený predchádzajúci súhlas na ich vykonanie

11. Jediným spôsobom nápravy po nariadení neodkladného opatrenia z pohľadu žalovaného je riadne požiadať Úrad na ochranu oznamovateľov o vydanie predchádzajúceho súhlasu a až po jeho prípadnom udelení vydať nové organizačné opatrenie a nový personálny rozkaz.

12. Nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia nebráni žalovanému vo výkone akýchkoľvek jeho zamestnávateľských práv voči navrhovateľovi a nevytvorí ani nezvratný právny stav.

13. Navrhovateľ sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami, pričom neodkladným opatrením je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami vo vzťahu k spornému pracovnoprávnemu úkonu.

14. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov je tiež daná tým, že žalovaný má priestor vyvrátiť a preukázať, že o odvetné opatrenie nešlo, ale len pred Úradom na ochranu oznamovateľov. Žalovaný napriek tomu, že vedel, že navrhovateľ má priznaný status chráneného oznamovateľa, tento jeho status odignoroval, čím preukázal bezprecedentné pohrdanie nielen navrhovateľom, ale aj zákonom.

15. Keďže všetky pracovnoprávne úkony sú proti navrhovateľovi vykonateľné okamžite a sú aj vykonávané, pričom konanie o opravných prostriedkoch proti personálnym rozkazom (kým bude vôbec možné podať voči nim správnu žalobu) trvá v zmysle zákonných lehôt 4 mesiace, na dosiahnutie právnej ochrany pred dôsledkami vykonávania týchto diskriminačných pracovnoprávných úkonov zároveň navrhovateľ nemá k dispozícii iný účinný právny prostriedok, než je navrhované neodkladné opatrenie. Zákon o štátnej službe policajtov ako ani Správny súdny poriadok neposkytujú navrhovateľovi možnosť získania účinnej a rýchlej právnej ochrany v porovnateľnom rozsahu, obsahu a predovšetkým v porovnateľnom čase a s porovnateľnými účinkami, ako poskytuje inštitút neodkladného opatrenia podľa C.s.p.

16. Nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami sporu, a preto nie je potrebné iniciovať konanie vo veci samej.

17. Na konanie vo veciach podľa § 9 ods. 2 Antidiskriminačného zákona ako aj príslušných ustanovení Zákona o štátnej službe policajtov upravujúcich zákaz diskriminácie , je príslušný všeobecný súd. Príslušníci PZ majú tiež zákonom garantovaný nárok na súdnu ochranu pred porušením zásady rovnakého zaobchádzania v služobnom pomere. Žiadny iný súd , a už vôbec nie správny súd, nemá právomoc poskytnúť takúto ochranu vyplývajúcu z § 2a ods. 3 Zákona o štátnej službe policajtov v spojení s § 9 ods. 2 a 3 a § 11 ods. 3 Antidiskriminačného zákona a § 1 ods. 4, § 7 ods. 1 a § 12 ods. 6 Zákona na ochranu oznamovateľov.

18. Navrhovateľ sa týmto návrhom domáha právnej ochrany pred porušením zásady rovnakého zaobchádzania zo strany žalovaného konkrétne tým, že žalovaný voči nemu uskutočnil úkon , ktorý mal charakter odvetného opatrenia zakázaného podľa Zákona na ochranu oznamovateľov bez toho, aby mu predtým udelil predchádzajúci súhlas.

19. Povinná dostupnosť neodkladného opatrenia v takomto prípade vyplýva priamo z textu Smernice EP a Rady EÚ 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie v znení nariadenia EP a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020, ktorá bola v celom rozsahu implementovaná do právneho poriadku SR.

20. Zo Smernice vyplýva, že ochrana oznamovateľov protispoločenskej činnosti je postavená na princípe rýchlej a účinnej ochrany chránenému oznamovateľovi proti pracovnoprávnym úkonom zhoršujúcim jeho postavenie, konkrétne formou zmrazenia účinkov.

21. Je potrebné si uvedomiť, že pokiaľ by žalobca v konaní pred správnym súdom odôvodňoval nezákonnosť personálneho rozkazu porušením zásady rovnakého zaobchádzania, správny súd by túto žalobu postúpil civilnému súdu. Neodkladné opatrenie je procesným inštitútom upraveným v C.s.p.,

správny súdny poriadok takýto inštitút neupravuje. Inštitút odkladného účinku správnej žaloby nie je takýmto inštitútom, nejde o samostatný procesný nárok, ale len o rozšírenie jeho účinkov, ktoré sú s podaním žaloby spojené. Správne sudy nemajú právomoc konať o neodkladnom opatrení. Ustanovenie § 309 C.s.p. výslovne uvádza, že neodkladné opatrenie môže byť nariadené aj v antidiskriminačných sporoch. Vecou samou v tomto konaní nie je prieskum zákonnosti a zrušenie pracovnoprávných úkonov žalovaného, ale nárok na súdnu ochranu pred porušením zásady rovnakého zaobchádzania, konkrétne povinnosti zdržať sa porušovania zásady rovnakého zaobchádzania. Vecou samou v tomto prípade je zdržovacia žaloba. Neodkladným opatrením sa nezasiahne do kompetencií žalovaného a nezasiahne sa ani do kompetencie správneho súdu posúdiť zákonnosť personálnych rozkazov, pretože ten nie je nijako viazaný posúdením tejto otázky civilným súdom ako otázky predbežnej.

22. Nejde tu o konkurenciu správneho a civilného súdnictva, ale o ich súbeh, ktorý je zákonom predpokladaný.

23. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ priložil Organizačné opatrenie ministra vnútra SR, Personálny rozkaz riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. XX z 28.11.2023, Personálny rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Bánovciach nad Bebravou č. 97, Personálny rozkaz riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č.9, Platový výmer k 29.11.2023 a Platový výmer k 6.12.2023, Opatrenie ÚŠP GP SR č. R. G. XX/XX/XXXX-XX zo dňa 5.10.2023 a Stanovisko Úradu na ochranu oznamovateľov k medializovaným kauzám.

24. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

25. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

26. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

27. Podľa § 325 ods. 2 písm. c) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

28. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

29. Podľa § 328 C.s.p. súd nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

30. Podľa § 330 ods. 2 C.s.p. ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

31. Podľa § 336 ods. 1 C.s.p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

32. Podľa § 9 ods. 2 Antidiskriminačného zákona (zákon č. 365/2004 Z.z.) každý sa môže domáhať svojich práv na súde ak sa domnieva, že je, alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania, Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená.

33. Podľa § 11 ods. 1 Antidiskriminačného zákona, konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“).

34. Podľa § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

35. Podľa § 11 ods. 3 Antidiskriminačného zákona na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa vzťahuje Občiansky súdny poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 7 ods. 1 Zákona na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti (zákon č. 54/2019 Z.z., ďalej len „Zákon na ochranu oznamovateľov“) zamestnávateľ môže urobiť právny úkon alebo vydať rozhodnutie v pracovnoprávnom vzťahu (ďalej len „pracovnoprávny úkon“) voči chránenému oznamovateľovi, na ktorý nedal súhlas, len so súhlasom úradu; voči chránenému oznamovateľovi, ktorým je profesionálny vojak, sa súhlas úradu vyžaduje, len ak tak ustanovuje osobitný predpis.4) Súhlas úradu sa nevyžaduje, ak sa pracovnoprávnym úkonom priznáva nárok alebo ak ide o pracovnoprávny úkon súvisiaci so skončením pracovnoprávneho vzťahu, ktorý je dôsledkom právnej skutočnosti, ktorá nezávisí od posúdenia zamestnávateľa.

37. Podľa § 12 ods. 7 Zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti ak sa oznamovateľ domnieva, že v súvislosti s oznámením bol voči nemu urobený pracovnoprávny úkon s ktorým nesúhlasí, môže požiadať úrad do 15 dní odo dňa, keď sa dozvedel o pracovnoprávnom úkone, o pozastavenie účinnosti tohto pracovnoprávneho úkonu.

38. Podľa § 2 písm. e) Zákona na ochranu oznamovateľov na účely tohto zákona sa rozumie pracovnoprávnym vzťahom pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer.

39. Podľa § 7 ods. 8 Zákona na ochranu oznamovateľov právny úkon, na ktorý úrad neudelil súhlas, je neplatný.

40. Podľa § 2a ods. 1 Zákona o štátnej službe policajtov práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a policajtom pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom. V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

41. Podľa § 2 ods. 3 Zákona o štátnej službe policajtov, občan pri vstupe do štátnej služby alebo po jej skončení alebo policajt, ktorý sa domnieva, že jeho právo alebo právom chránený záujem bol dotknutý nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.

42. Podľa § 242 Zákona o štátnej službe policajtov proti rozhodnutiu môže policajt podať odvolanie do 15 dní, a ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho opatrenia, do ôsmich dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

43. Podľa § 242 ods. 7 Zákona o štátnej službe policajtov oprávnený orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, môže o odvolaní sám rozhodnúť, ak odvolaniu v plnom rozsahu vyhovie; ak tak neurobí, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 30 dní odo dňa podania odvolania, predložiť odvolanie spolu so svojim stanoviskom a spisovým materiálom odvolaciemu orgánu na rozhodnutie.

44. Podľa § 243 ods. 1 Zákona o štátnej službe policajtov odvolacím orgánom je najbližší nadriadený orgánu, ktorý rozhodnutie vydal.

45. Podľa § 243 ods. 2 Zákona o štátnej službe policajtov odvolací orgán je povinný rozhodnúť o odvolaní bezodkladne, spravidla do 60 dní odo dňa podania odvolania, a to po predchádzajúcom prerokovaní v poradnej komisii, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak nemôže odvolací orgán rozhodnúť o odvolaní do 60 dní odo dňa podania odvolania, je povinný o tom policajta písomne vyrozumieť.

46. Podľa § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda, či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

47. Po preskúmaní obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a oboznámení sa s priloženými listinnými dôkazmi súd dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť.

48. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd vždy posúdiť, či : a) navrhovateľ osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami, alebo existenciu subjektívneho nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, b) navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp opodstatnenosti), c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), d) navrhovaným neodkladným opatrením pokiaľ má podľa okolností prípadu dočasný charakter, sa nevytvorí nenávratný stav, e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu nad mieru primeranú pomerom (princíp proporcionality), f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. V prejednávanej veci okrem vyššie uvedených skutočností musel súd posúdiť aj otázku právomoci civilného súdu, keď nárok, ktorému sa mala poskytnúť ochrana mal primárne pôvod v oblasti verejnej správy, ktorá patrí do právomoci správneho súdnictva.

49. Neodkladné opatrenie je procesným nástrojom poskytujúcim neodkladnú procesnú ochranu, ktorým sa bezodkladne upravujú pomery sporových strán v situácii, keď je to naliehavo potrebné. Vzhľadom na tento charakter neodkladného opatrenia súd v konaní o jeho nariadenie nevykonáva dôkazy a rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení, uvedených v návrhu a na základe k nemu pripojených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav, tvrdý v návrhu. Osvedčenie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd zisťuje len najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre jeho rozhodnutie. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia je osvedčenie tvrdených konkrétnych a reálnych skutočností ohľadne obavy z ohrozenia, či porušenia práv a právom chránených záujmov navrhovateľa a nepostačuje teda iba abstraktná a všeobecná možnosť ohrozenia jeho práv. Súd však v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia poskytuje ochranu nielen tomu, kto sa nariadenia neodkladného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel i tomu, proti komu návrh smeruje. S poukazom na princíp proporcionality nemožno povinný subjekt obmedziť neprimeraným spôsobom, alebo nad nevyhnutný rozsah.

50. Neodkladné opatrenie je výnimočným inštitútom a prostriedkom súdnej ochrany, kedy sa zásadne nevykonáva dokazovanie, je porušená zásada rovnosti strán konania, strany nemusia byť vypočítané a uznesenie je vykonateľné i bez ohľadu na jeho právoplatnosť. Preto povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva výlučne na tom, kto neodkladné opatrenie navrhuje. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nemožno odôvodňovať hypotézami, domnienkami, alebo úvahami, ale výlučne konkrétnymi skutočnosťami, ktoré môžu vyústiť do záveru o legálnosti, potrebe, naliehavosti a primeranosti jeho nariadenia. Neodkladné opatrenie musí byť primerané nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, musí s ním mať vecnú súvislosť a musí byť prípustné.

51. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je poskytnúť dočasnú ochranu ohrozeným, alebo porušeným právnym pomerom strán sporu dovtedy, kým tieto nepodajú žalobu vo veci samej, resp. kým súd meritórnym rozhodnutím neposkytne stranám definitívnu ochranu.

52. Nový procesný kódex účinný od 1.7.2016 zaviedol nový typ neodkladného opatrenia (predtým predbežného), ktorý nie je dočasným , ale trvalým riešením ich vzájomných právnych pomerov , teda ide o nariadenie neodkladného opatrenia , ktoré nahrádza rozhodnutie vo veci samej. Ide o riešenie, ktoré vyžadujú okolnosti prípadu a typické je najmä pre zdržovacie žaloby. Výrok takéhoto neodkladného opatrenia konzumuje vec samu, preto treba starostlivo zvažovať, či ide o takýto prípad , pričom aj pri ňom musia byť splnené všetky ostatné kritéria pre jeho nariadenie.

53. Po vyhodnotení obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a priložených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že tu nie je daná právomoc civilného súdu na takého nariadenie, akého sa navrhovateľ domáha. Civilný súd nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu (organizačného opatrenia ,personálnych rozkazov) a už vonkoncom si ju nemôže vyriešiť ako otázku prejudiciálnu, ako to žiada navrhovateľ neodkladného opatrenia.

54. Civilný súd nemôže svojim rozhodnutím zasiahnuť a rozhodnúť o zákonnosti alebo nezákonnosti rozhodnutia iného orgánu verejnej moci. Neodkladným opatrením nie je možné brániť vo výkone právomoci inému orgánu (viď uznesenie NS SR pod sp.zn. 1 Obo 240/98, R 123/1999, 7Cdo 59/2011). Preskúmanie zákonnosti personálnych rozkazov patrí do právomoci správneho súdnictva a navrhovateľ sa môže takého preskúmania aj domáhať, nakoľko mu to umožňuje Zákon o štátnej službe policajtov. Riadnym opravným prostriedkom proti personálnemu rozkazu riaditeľa ÚIS a riaditeľa ORPZ je podanie odvolania. I keď navrhovateľ argumentuje, že tento proces nápravy je zdĺhavý, je to vec nastavenia príslušnej legislatívy , pričom urýchľovanie tohoto procesu prostredníctvom civilnej žaloby ,je obchádzaním súčasne platných právnych predpisov na úseku verejnej správy . Dovedené do dôsledku by to znamenalo, že v každom jednotlivom prípade rozhodnutí v oblasti verejnej správy, ktoré sú preskúmateľné v správnom súdnictve, by výlučne civilné súdy rozhodovali o neodkladných opatreniach v uvedených veciach, čo by ich nielenže neprimerane zaťažilo, ale porovnateľný inštitút správneho súdnictva, ktorým je odkladný účinok napadnutých rozhodnutí, by stratil svoj význam a zmysel. Neodkladné opatrenie vo veciach, ktoré by inak patrili do právomoci správnych súdov možno v civilnom konaní nariadiť len vtedy, ak povinnosť, ktorá sa takýmto neodkladným opatrením ukladá, má súvis s následnou civilnou žalobou vo veci samej.

55. Navrhovateľ neodkladného opatrenia, však žalobu vo veci samej, ktorou by mal byť podľa obsahu antidiskriminačný spor, na civilný súd nemieni vôbec podať, nakoľko neodkladné opatrenie má podľa neho mať trvalý charakter a vec samu tak konzumovať. Takémuto prístupu navrhovateľa nie je vôbec možné prisvedčiť. Časovo neobmedzené neodkladné opatrenie ako ho žiada vydať navrhovateľ , znamená faktické znemožnenie výkonu opatrení žalovaného , čo ho posúva do nerovného postavenia voči navrhovateľovi, ktorý sa naopak dostáva vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi do dominantnej pozície, čím sa narušuje princíp proporcionality , ktorý je predpokladom pre nariadenie každého neodkladného opatrenia. Nemožno v danom prípade túto pozíciu zamestnávateľa vyrovnať ani tým, že by mu súd uložil povinnosť podať na súd negatívnu žalobu podľa § 337 ods. 1 C.s.p., nakoľko celé konanie o veci samej by sa presunulo z roviny verejnoprávnej do súkromnoprávnej, s vylúčením prieskumnej činnosti správnych súdov , do ktorej práve predmetná oblasť právnych vzťahov primárne patrí.

56. Žalobca odôvodnil svoj návrh porušením zásady rovnakého zaobchádzania. Vzhľadom na osobitosti antidiskriminačných sporov súd nemôže takýto spor rozhodnúť neodkladným opatrením konzumujúcim vec samu len na základe jedného podania žalobcu, pretože je tu nevyhnutné dať priestor aj protistrane, čo jednoznačne vyplýva aj z § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona, podľa ktorého je žalovaný povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, pokiaľ žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno usudzovať, že k takému porušeniu došlo. Z uvedeného je zrejmé, že súd v takomto spore musí vykonať plnohodnotné dokazovanie , nie je dostačujúce len osvedčenie založené výlučne na tvrdení jednej sporovej strany. Názor, že v antidiskriminačnom spore nie je možné nariadiť neodkladné opatrenie, ktoré by konzumovalo vec samu zaujal aj Krajský súd v Bratislave v spore , ktorý sám žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia označil ako „prípad Editka“ (7Co/50/2023-226 zo dňa 11.5.2023 , body 40-44).

57. Navrhovateľ sa domáha aj uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia ministra vnútra SR, ako aj personálnych rozkazov. Služobný pomer príslušníka PZ nemožno označiť za pracovnoprávny pomer, ako ho označuje navrhovateľ. Služobný pomer je

upravený v Zákone o štátnej službe policajtov. Ide o špecifický štátnozamestnanecký pomer v oblasti verejného práva, ktorého právna úprava má formu kódexu, jeho právna povaha odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako nositeľa verejnej moci, s potrebou pevného začlenenia policajta do organizmu verejnej moci s účasťou na jej výkone (uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 515/2016-19 zo dňa 23.6.2016).

58. Navrhovateľ má možnosť brániť sa voči personálnym rozkazom podaním odvolania, o ktorom rozhoduje najbližšie nadriadený orgán, ktorý vydal personálny rozkaz a to v lehote do 60 dní. Až následne, v prípade neúspechu v odvolacom konaní s poukazom na to, že uvedený štátnozamestnanecký vzťah policajta nie je pracovnoprávnym vzťahom, môže sa žalobca obrátiť žalobou na správny súd, ktorý môže podľa § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku priznať takejto správnej žalobe odkladný účinok. O priznaní odkladného účinku súd rozhodne do 30 dní odo dňa doručenia vyjadrenia žalovaného, pričom nastúpením odkladného účinku dochádza k pozastaveniu účinkov rozhodnutia orgánu verejnej správy, resp. verejnej moci.

59. Navrhovateľ argumentuje porušením ustanovení antidiskriminačného zákona a Zákona na ochranu oznamovateľov, jeho zdôvodnenie je však všeobecné, vágne a jeho tvrdenia neosvedčené. Navrhovateľ vôbec neosvedčil, že v danom prípade organizačného opatrenia a personálnych rozkazov išlo o „odvetné“ opatrenie správneho orgánu a rovnako neosvedčil konkrétnymi skutočnosťami ani porušenie zásady rovnakého zaobchádzania jej porovnaním s inými oznamovateľmi v porovnateľnej situácii, čo by nemusel, ak by nešlo o neodkladné opatrenie, ale vec samu. Ako už súd uviedol, osvedčenie tvrdení je podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia. To je rozdiel oproti konaniu vo veci samej, kde v antidiskriminačnom spore sa ťažisko dokazovania prenáša na žalovanú osobu. V rámci antidiskriminačného konania je možné domáhať sa žalobou vo veci samej upustenia od protiprávneho konania, ktorým dochádza k porušovaniu zásady rovnakého zaobchádzania, nápravy protiprávneho stavu, poskytnutia primeraného zadosťučinenia, alebo náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Petit návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však smeruje k zdržovacej žalobe.

60. Antidiskriminačné spory predstavujú osobitnú kategóriu sporov v civilnom súdnom konaní. Žalovaný má v takomto konaní povinnosť tvrdenia, kedy musí preukázať, že k porušeniu zásad rovnakého zaobchádzania nedošlo. Ak žalovaný neposkytne takéto tvrdenia, má sa za to, že diskriminácia bola preukázaná. V antidiskriminačnom spore aj z tohoto dôvodu nemožno rozhodnúť bez vyjadrenia protistrany a bez vykonania dokazovania. Naproti tomu o neodkladnom opatrení sa rozhoduje len na základe tvrdení žalobcu, ktoré musia byť osvedčené a súd pri svojom rozhodovaní nevykonáva dokazovanie. Súd preto uzatvára, že navrhovateľ neosvedčil svoje tvrdenia, nariadením neodkladného opatrenia by prišlo k porušeniu zásady proporcionality a žalovaný by bol obmedzený neprimeraným spôsobom. Vytvoril by sa aj nenávratný stav, ktorý sa môže vytvoriť len rozhodnutím vo veci samej, čo vzhľadom na to, že ide o spor podľa Antidiskriminačného zákona, nie je tento prípad, lebo má konzumovať vec samu.

61. Tunajší súd nemá právomoc pozastaviť ani organizačné opatrenie ministra vnútra SR. Organizačné opatrenia, majúce za následok zmenu organizačnej štruktúry smerujúcu k zefektívneniu činnosti štátneho orgánu, vôbec nepatria do prieskumnej činnosti súdov a sú z nej vylúčené, nemožno ich zmeniť, zrušiť, vyhlásiť za neplatné, ale ani pozastaviť ich účinnosť, či uložiť povinnosť zdržania sa ich uplatňovania v rámci nariadenia neodkladného opatrenia.

62. Záverom súd už len poznamenáva, že pod návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia je ako navrhovateľ uvedená iná osoba než navrhovateľ, a to H. E. H. Ď., a dátum narodenia navrhovateľa je v ňom iný než je uvedený v následnej advokátovi udelenej plnej moci.

63. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných právnych predpisov bolo rozhodnuté v znení, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohoto uznesenia.

64. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli, preto mu súd nárok na ne nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého odvolanie smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a. neboli splnené procesné podmienky,
- b. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c. rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e. súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g. zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá. Z dôvodov podľa osobitného predpisu môže návrh podať aj Justičná pokladnica. (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku).